

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΕΝΟΣ... (Γ) ΠΑΣΑ !...

Μετά την επανάσταση του Δασκαλογιάννη. Φωτιά και μαχίρι! Ή Κρήτη βουτηγμένη στο αίμα. Τά έργια των Γιαννισαράων. Ή παραδοσούλες στο χερσίμι του Πασά. Ο παπα-Μανώλης φεύγει για την Πόλη. Ή ενέργεια του Πατριάρχου στο Σουλτάνο. Ο νέος Πασάς. Πώς... τούρκεψε ο πρωτοσύγγελος Βασιλείος! Στην Κρήτη. Σφαγή και κρεμάλα!... Ο πέδος του «Πινιάρη». Στο μοναστήρι των Αγίων Ασωμάτων. Ο ηγούμενος Ίωσηφ τρέμζει, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ή άποτιχοδία επανάστασις του Δασκαλογιάννη στην Κρήτη, στά 1870, ήλκεν άποθηρώσει τους Τούρκους κ' άπου περνούσαν εσφαζάν, έκαζαν, κ' έξεσθροπόδιζον. Μταξθ των άλλων, κάσανε και τόν Ήγούμενο των Αγίων Ασωμάτων του Άμαριού, τόν όδοιο βασιάνεσαν σκληρά και άπάνθρωπα. Τόν κατεβάσανε στο Ρέθυμνο, τόν βάλλανε ανάποδα σ' ένα γαϊδοφύ, τού δέσανε τά χέρια του στην σφύρα του γαϊδοφύου για να φαίνεται πως την κρατάει για γκέμι, τού κρέμασαν από τό λαμό του, αντί για πετραχέλι, μιά κοιλιά βασιού, κ' άρου τόν περιτριγύρισαν σ' όλόκληρη την πόλη, τόν εσφαζάν και τόν άνασκολώπισαν, άπάνω στη θέσι που λέγεται σήμερα «Χαλάστρας».

Αυτό είνε ένα μικρό δείγμα του τί κάνανε οι Γιαννισαοι τότε στην Κρήτη.

Τόσο ήταν τό κακό μάάλιστα, που κινδύνεταν να χαθούν για πάντα οι Χριστιανοί. Μιά οι μεγάλοι Μπέρδες, άρχισαν τότε να παραπονοίταν στον Σουλτάνο, γιατί δέν θά ήτανε αγαριές να δουλεύουνε στά γήματα τους και να πληρώνουνε φόρους για τό Ντιβλέτι.

Κι ο Σουλτάνος έστειλε Πασάδες να διορθώσουν την κατάστασι, αλλά κ' αυτοί φερόντουσαν ακόμα χειρότερα στους αγαριές.

Ένα βράδι οι Γιαννισαοι άρπαξαν τί δύο όμοια χωριότα, του Πατά-Μανώλη, και τά κλέισαν στο Χαρέμι του Πασά. Κλαίοντας, δρομέοντες κ' όλοφρομόντες, πήγε ο πατάς κ' ή παταδιά και πέσαν στην πόρτα του Πασά, ζητώντας τά παιδιά τους. Τους διώξαν όμως με τίς κλωστές.

Μαύρισε τότε τό μάτι του πατά-Μανώλη. Κάνει μιά άναφορά για τόν Σουλτάνο, τήν γυρίζει στά χωριά, την υπογράφουν όλοι και μιά και δύο την πάει μόνος του στην Κωνσταντινούπολη. Παρουσιάζεται στον Οικουμενικό Πατριάρχη και τού δηγείται όλα τά δεινά των Χριστιανών στην Κρήτη. «Αμα τ' άκουσαν αυτά ο Πατριάρχης, σηκώθηκε και πήγε ίσα στον Σουλτάνο. Τούδωσε την άναφορά και τόν παρακάλεσε να οσφή τήν μεγαλόνησο από τόν άφανισμό, γιατί ο χαμός του Χριστιανικού στοιχείου Κρήτης, και τό Κράτος θά ζημιώσει και άτήρησι κακή θά έχη στον άλλο κόσμο της Εύρώπης».

Ο Σουλτάνος, που ήξερε κ' αυτός την κατάσταση, που βίασικε στην Κρήτη, ήλκε στον Πατριάρχη να τού βρη αυτός κανένα ικανό άνθρωπο για να τόν πείθι Πασά στο νησί.

Ο Πατριάρχης σκέφτηκε λίγες στιγμές και τού άπάντησε :

— Γνωρίζω έναν πρώτης τάξεως. Είνε μορφωμένος κ' έξυπνος. Έλιτζο πως, άν τόν παρακάλεσω, θά δεχτεί την ίννηλη αυτή ύπηρεσία.

Σάν ήτασε ο Πατριάρχης στο Φανάρι, έκάλεσε ιδιαιτέρως τόν πρωτοσύγγελο Βασιλείο, και τόν παρακάλεσε να δεχτεί αυτός να πάη... Πασάς στην Κρήτη! Ο πρωτοσύγγελος τά ήλασε. Ο Πατριάρχης όμως επέμενε, τού έξήγησε τή μεγάλη εθνική ύπηρεσία που θά προσέφερε στους Έλληνας και στην Έκκλησία που κινδύνεκε, κ' ο πρωτοσύγγελος Βασιλείος δέχτηκε.

Έβγαλε λοιπόν τά όρσα του, φόρεσε Τούρκικη στολή, έφοδιάστηκε με μιά έπιστολή του Πατριάρχη, παρουσιάστηκε στο Σουλτάνο, πήγε τίς

σχετικές διαταγές και τό μεγάλο φορμάκι του διορισμού του κ' έφυγε κατόπιν με μεγάλη άκολούθια για την Κρήτη, στά 1812.

Έγράψαμε σ' άλλο φύλλο του «Μπουκέτου» για τή δράσι του πρωτοσύγγελου στην Κρήτη και για τόν έξολοθρευμό που έκανε στους Γιαννισαράους. Άλλους σκότωσε, άλλους έτινξε και γι' αυτό όνομάστηκε «Πινιάρης». Άφού λοιπόν καθάρισε την περιφέρεια των Χανίων, πήγε και στο Ρέθυμνο κ' άρχισε να κρεμά ντουζίνες-ντουζίνες τους Γιαννισαράους.

Καθάρισε έτσι ο τόπος, κ' ο πληθυσμός, Τούρκοι και Χριστιανοί άνεύθυντοι...

Ένώ γινόντουσαν όλα αυτά, πλησίαζαν κ' ή γιορτή των Χριστουγέννων, κ' ο Πασάς, σάν Χριστιανός που ήτανε, ήθελε να κοινωνή τών Άχράντων Μυστηρίων, αλλά χωρίς κανέναν να τόν νοιώση.

Σε ποιόν πατά ν' άποτιανθί όμως; Ύπληθε μεγάλος κίνδυνος ν' άποκαλυφθί τό τρομερό του μυστικό και θά έξέθετε έτσι όχι μόνον τόν έαυτό του, αλλά και τό Πατριάρχειο τό Οικουμενικό. Φαντασθήτε λοιπόν τί συμφορά για τό Γένος, άν ο Σουλτάνος μάθαινε την άπάτη που τού έγινε!

Άφού σκέφτηκε και βασιάνστηκε πολύ, ο πατά—Πασάς άποφάσισε επί τέλους να άποτιανθί στον Ήγούμενο των Αγίων Ασωμάτων στον άποίν της δείξει μεγάλη είνουα...

Τό Μοναστήρι αυτό άπέχει 35 χιλιόμετρα από τό Ρέθυμνο.

Ήταν λοιπόν μιά θαυμασία ήμέρα τού χειμώνα. Γλυκιά ήμέρα, ήλιερή, γεμάτη ήλιο. Κάτω από τό μεγάλο πλατάνι του Μοναστηριού, καθόντουσαν, άπολαυδώντες τή λαζαρία οι καλόγεροι της Μονής. Στη μέση καθόταν ο Ήγούμενος ο Ίωσήφ και μιλούσαν όλοι για τόν Πασά—Πινιάρη, και τά καλά που έκανε στους Χριστιανούς και πως έβασε την Κρήτη. Την ώρα αυτή άκούστηκε τό ποδοβολήτο πολλών άτόνων όξω από τή Μονη, και ός να σηκωθούν να ιδούνε τί συμβαίνει, γέμισε ή πόλη από «Καβάσσηδες» καβαλαριούς, γεμάτους γιαταγάνια, τούρκεκια και πιστόλια.

—Τί θέλουνε εδώ οι στρατιώτες του Σουλτάνου! άναρωτιόντουσαν.

Ένώ οι καλόγεροι έτρεμαν και σάσπιζαν, οι Τούρκοι έβρισαν μισός στον Ήγούμενο, ξεκαβαλλίκευαν και τούδωσαν τή διαταγή του Πασά, να πιά άμείσος και να παρουσιάστ ή μισοστά του, πριν ξεμερώσουν τά Χριστουγέννα...

Ρίγος ήτασε τόν Ήγούμενο. Παρακάλεσε να κάμη τή λειτουργία των Χριστουγέννων πρώτα κ' έπειτα να πιά, μιά οι «Καβάσσηδες» δέν έπαρταν από λόγια.

—Έχομικε διαταγή να φύγομικε άμείσος! τού είπαν.

Τότε ο Ήγούμενος ζήτησε λίγες όρας προθεσμία να έτοιμασθί, ανέβηκε στο κελλί του και κάλεσε τους «αδελφούς». Φιληθήκαν έξει στον τελευταίο άσπασμό, άγκαλιαστήκαν, κ' έφυγε καθάλλα περιανκλωμένους από τους Καβάσσηδες.

Στ' άλλο φύλλο θά δούμε τό τέλος της παράδοξης αυτής ιστορίας.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Τό Θεϊόν Βρέφος